

УДК 811.111:81.42

МОВНОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЛІРИЧНОГО Я НА ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОМУ РІВНІ ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ (НА МАТЕРІАЛІ ІДІОДИСКУРСІВ Р. ФРОСТА Й К. СЕНДБЕРГА)

Бабич В.І., к. філол. н.,
викладач кафедри туризму

Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика

У статті проаналізовано мовностилістичні засоби вираження ліричного я в ідіодискурсах видатних представників епохи американського модернізму Р. Фроста і К. Сендберга на лексико-граматичному рівні поетичного тексту. Проведений аналіз мовностилістичних засобів вираження ліричного я на лексико-граматичному рівні поетичного тексту довів, що досліджуване явище в ідіодискурсах американських поетів реалізується за допомогою різноманітних мовно-мовленнєвих одиниць.

Ключові слова: поетичний дискурс, ліричне я, мовностилістичні засоби вираження, лексико-граматичний аналіз, ідіодискурси Р. Фроста і К. Сендберга.

В статье проанализированы лингвостилистические средства выражения лирического я в идиодискурсах выдающихся представителей эпохи американского модернизма Р. Фроста и К. Сэндберга на лексико-грамматическом уровне поэтического текста. Проведенный анализ лингвостилистических средств выражения лирического я на лексико-грамматическом уровне поэтического текста доказал, что исследуемое явление в идиодискурсах американских поэтов реализуется с помощью разнообразных языковых и речевых единиц.

Ключевые слова: поэтический дискурс, лирическое я, лингвостилистические средства выражения, лексико-грамматический анализ, идиодискурсы Р. Фроста и К. Сэндберга.

Babych V.I. LINGUO-STYLISTIC MEANS OF EXPRESSION OF LYRICAL /AT LEXICAL AND GRAMMATICAL LEVEL OF A POETIC TEXT (BASED ON IDIODIS COURSES OF R. FROST AND C. SANDBURG)

The article deals with the analysis of the linguo-stylistic means of expression of lyrical / in the idiodiscourses of the outstanding representatives of the epoch of American modernism R. Frost and C. Sandburg. It has been proved that the analyzed phenomenon in the idiodiscourses of the American poets is realized with the help of use of different linguistic means.

Key words: poetic discourse, lyrical self, linguistic methods of expression, lexico-grammatical analysis, idiomatic discourses by R. Frost and K. Sandberg.

Постановка проблеми. Протягом багатьох десятиліть у вітчизняних і зарубіжних лінгвістичних студіях увага дослідників прикута до вивчення мови в її співвідношенні з мисленням (когнітивна лінгвістика), історією та культурою того чи іншого етносу (лінгвокультурологія), успішністю організації комунікації (лінгвопрагматика), мовленнєвою взаємодією між носіями різних мов (міжкультурна комунікація).

У цьому контексті інтерес у сучасних вітчизняних і зарубіжних дослідників викликають проблеми вивчення лінгвокогнітивних особливостей і комунікативно-прагматичних характеристик організації художнього дискурсу, зокрема поетичного, адже саме в ньому відбувається когнітивно-комунікативна взаємодія між адресантом і адресатом поетичного тексту, у процесі якої засобами художньої образності реалізується взаємозумовлений естетичний зв'язок між поетом і читачем [1, с. 24; 7, с. 100–101].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Треба відзначити, що аналізу відбиття в

художньому дискурсі багатовимірної творчої особистості автора, мовного втілення індивідуальної ментальності та свідомості письменника присвячена чимала кількість наукових робіт як українських, так і зарубіжних лінгвістів (Л. Белехова [2], Н. Болотнова [3], О. Воробйова [4], Л. Димитренко [5], О. Заболотська [6], О. Маріна [7], Н. Петренко [8], М. Тернер [9] та ін.).

Незважаючи на неабиякий інтерес сучасних лінгвістів до проблем організації поетичного дискурсу в контексті вивчення питань міжкультурної комунікації, додаткової уваги, на наш погляд, потребує дослідження особливостей вираження ліричного я в поетичних ідіодискурсах, зокрема встановлення мовностилістичних засобів вираження цього явища на лексико-граматичному рівні поетичного тексту.

Постановка завдання. Отже, мета нашої статті – проаналізувати мовностилістичні засоби вираження ліричного я на лексико-граматичному рівні поетичного тексту на матеріалі ідіодискурсів Р. Фроста і К. Сендберга.

Матеріалом дослідження слугували тексти віршів із творчої спадщини видатних представників епохи американського модернізму Р. Фроста та К. Сендберга, отримані методом суцільної вибірки загальною кількістю 1267 віршованих текстів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У нашому дослідженні ми розуміємо ідіодискурс як складну, інтегративну й системну комунікативну індивідуально-авторську діяльність мовної особистості, в основі якої лежить сукупність поетичних творів у єдності лінгвістичних, когнітивних і прагматичних чинників їх породження й сприйняття, головним складником якої є мовна картина світу автора як суб'єкта соціальних відносин з унікальним набором його особистих якостей, філософських поглядів, історичним досвідом, системою знань.

Ліричне я розглядаємо як художній образ, у якому синкретично поєднується образ ліричного героя й образ автора і який являє собою триєдиний лінгвокогнітивний конструкт, що інкорпорує концептуальну, прагматичну й вербальну іпостасі, де концептуальна іпостась виражає узагальнений зміст ліричного я, структурований концептуальними схемами, що висвітлюють його художню свідомість, прагматична іпостась – цілеспрямований вплив адресанта поетичного тексту на читача, відбитий в авторських комунікативно-прагматичних стратегіях і тактиках, які реалізуються за допомогою різноманітних мовностилістичних засобів, а вербальна іпостась відбивається в словесному лінгвостилістичному вираженні ліричного я на лексико-граматичному, синтаксичному й морфологічному рівнях поетичного тексту.

Виходячи з власного розуміння ліричного я, у змісті якого віддзеркалена мовна особистість поета як суб'єкта соціальних відносин з урахуванням його особистих якостей, філософських поглядів, історичного досвіду, системи знань, було цілком очікуваним установлення того факту, що одними з основних мовностилістичних засобів вираження досліджуваного явища в аналізованих ідіодискурсах є особові та присвійні займенники першої та третьої особи однини. Проте в процесі аналізу віршів Р. Фроста та К. Сендберга в нашому дослідженні ми дійшли висновку, що засобами вираження ліричного я в досліджуваних ідіодискурсах на лексико-граматичному рівні є майже всі розряди займенників: мовностилістичними засобами експліцитного вираження досліджуваного явища є особові

та присвійні займенники першої та третьої особи однини, а імпліцитні значення ліричного я передаються за рахунок використання особових і присвійних займенників першої особи множини, другої особи, а також зворотних, вказівних, неозначених і заперечних займенників [1, с. 80–88].

До мовностилістичних засобів вираження ліричного я на лексико-граматичному рівні поетичного тексту в ідіодискурсах Р. Фроста й К. Сендберга також належить використання мовних і контекстуальних синонімів і антонімів.

*“When I was **young** my teachers were **the old**.*

*I **gave up fire** for form till I was **cold**.*

I suffered like a metal being cast.

*I went to school to **age** to learn **the past**.*

*Now I am **old** my teachers are **the young**.*

*What can't be **molded** must be **cracked** and **sprung**.*

*I strain at lessons fit to **start** a suture.*

*I go to school to **youth** to learn **the future**”.*

(R. Frost, “What Fifty Said”)

У цьому вірші автор, від імені якого йде розповідь, наголошує на тому, як змінюється життя та його сприйняття. У молодості юнак вважає своїх учителів старими та думає, що йому доводиться вивчати те, що було в минулому. Натомість п'ятдесят років потому життя продовжує змушувати людину розвиватися, але тепер учителями вже є молодь, у якої треба навчатися не минулого, а майбутнього. Ця діалектика життя в ліричному плані представлена кількома антонімічними опозиціями: мовними (*young – old, fire – cold, past – future* (ці лексичні одиниці є антонімічними відповідно до своїх семантичних значень)) і контекстуальними (*age – youth, gave up – start, molded – cracked and sprung* (порівняно з попередніми наведені лексичні пари не є антонімами, проте їх антонімія проявляється лише в загальному контексті поетичного тексту)).

Іншими засобами вираження ліричного я на лексико-граматичному рівні аналізованих поетичних текстів із різним ступенем експлікації виступають архаїзми, діалектизми, жаргонізми, авторські okazionalizmi та прозаїзми, які здебільшого притаманні ідіодискурсу К. Сендберга. Ми звертаємо увагу на те, що в основу віршів Сендберга покладене живе мовлення й народні пісні, які він збирав протягом усього життя, тому іноді здається, що вільний вірш, написаний ним, максимально наближений до прози.

“It's a lean car ... a long-legged dog of a car ... a gray-ghost eagle car.

*The feet of it eat the dirt of a road ... the wings
of it eat the hills.*

*Danny the driver dreams of it when he sees
women in red skirts and red sox in his sleep.*

*It is in Danny's life and runs in the blood of
him ... a lean gray-ghost car".*

(C. Sandburg, "Portrait of a Motor Car")

Малюючи портрет автомобіля як новітній атрибут, який з'явився в новому столітті, автор порівнює його з довгоногим собакою, орлом із сірими крилами, худим привидом, використовуючи такі оказіоналізми, як *a lean car; a long-legged dog of a car; a gray-ghost eagle car; a lean gray-ghost car*.

В іншому вірші, "Portrait", фрагмент з якого представлено далі, К. Сендберг, розмірковуючи про долю сільського мешканця, якому доводиться жити у великому місті, використовує такі діалектизми, жаргонізми та прозаїзми: *bootleggers, broken-down, harnessmaker; a corn town, cottonwood trees*.

*"... Yet there is more - he sleeps under bridges
with lonely crazy men; he sits in country
jails with bootleggers; he adopts the children
of broken-down burlesque actresses; he has
cried a heart of tears for Windy MacPherson's
father; he pencils wrists of lonely women.*

*Can a man sit at a desk in a skyscraper in
Chicago*

*and be a harnessmaker in a corn town in
Iowa*

*and feel the tall grass coming up in June
and the ache of the cottonwood trees
singing with the prairie wind?"*

(C. Sandburg, "Portrait")

Серед лексико-граматичних засобів вираження ліричного я, побудованих на використанні тропів, найчисленнішу групу в ідіодискурсах Р. Фроста й К. Сендберга становлять метафоричні й метонімічні загальномовні й індивідуально-авторські епітети, за допомогою яких поети посилюють виразність або підкреслюють характерні ознаки образу автора чи ліричного героя поетичного твору. Ураховуючи те, що однією з характерних ознак поетичного дискурсу є більш широке використання різноманітних стилістичних засобів виразності та фігур мовлення порівняно з іншими типами дискурсів, цілком очікуваним є те, що епітети як експліцитні засоби вираження ліричного я та його імпліцитних значень присутні майже в кожному вірші авторів, ідіодискурси яких ми аналізуємо в нашій роботі. Тож ми обмежимося наданням лише двох прикладів (по одному з творчості кожного поета), у яких метафоричні й мето-

німічні епітети виступають засобами вираження ліричного я.

*"I have been treading on leaves all day until I
am autumn tired.*

*God knows all the color and form of leaves I
have trodden on
and mired.*

*Perhaps I have put forth too much strength
and been too fierce
from fear.*

*I have safely trodden underfoot the leaves of
another year.*

*All summer long they were overhead, more
lifted up than I.*

*To come to their final place in earth they had
to pass me by.*

*All summer long I thought I heard them
threatening under
their breath.*

*And when they came it seemed with a will to
carry me with
them to death.*

*They spoke to the fugitive in my heart as if it
were leaf to leaf.*

*They tapped at my eyelids and touched my lips
with an invitation to grief.*

*But it was no reason I had to go because they
had to go.*

*Now up my knee to keep on top of another
year of snow".*

(R. Frost, "A Leaf Treader")

У самій назві вірша, який можна перекласти українською як «той, хто йде по листю», Р. Фрост використовує оказіоналізм *treader* від дієслова *to tread* – «йти, ступати, крокувати». Проте це дієслово також уживають у фразеологізмі *to tread the earth* зі значенням «жити, бути живим». У цьому контексті, зважаючи на глибинний смисл твору, можна сказати, що іменник *leaf*, використаний у назві вірша у функції означення, теж є метафоричним епітетом, ужитим автором як експліцитний засіб вираження образу ліричного я, адже листя тут символізує смерть, яку людина не боїться і яку вона переборює. Ідеться про те, що будь-яка жива істота на землі, чи то людина, чи то рослина (листя на дереві), має свій час для розквіту й для зів'янення. У період свого бурного цвітіння влітку листя поводило себе зухвало й пихато (автор використовує метафоричні епітети *overhead, more lifted up*), а часом своїм подихом розточувало загрозив бік людини (метафоричний епітет *threatening under their breath*). У тому частково була провина героя, адже він спочатку поведився з листям дуже жорстко (метафоричний епітет *fierce from*

fear), але потім намагався бути дуже обережним (метафоричний епітет *safely trodden*). Коли ж листю прийшов час помирати (*final place*), воно кличе героя за собою (*invitation to grief*), вважаючи, що якщо час листя минає, то й він повинен стати вигнанцем (*the fugitive in my heart*). Кульмінацію вірша знаходимо в його останніх рядках, де Р. Фрост підсумовує, що в листя є свій строк життя, обмежений одним роком, а в людини свій: за осінню прийде зима, і її треба пережити, щоб знову насолоджуватися життям навесні (ще один метафоричний епітет – *year of snow*).

Своєрідним є індивідуально-авторський метафоричний епітет, який Р. Фрост використовує в першому рядку вірша як експліцитний засіб вираження ліричного я – *autumn tired* (зморений, як осінь): свою втому він порівнює зі станом природи восени, коли вона готується до зимового відпочинку, щоб навесні знову переродитися й розквітнути.

А ось у наступному уривку з вірша К. Сендберга метафоричні епітети слугують засобами творення додаткових, прихованих імпліцитних смислів ліричного я:

*“Lips half-willing in a doorway.
Lips half-singing at a window.
Eyes half-dreaming in the walls.
Feet half-dancing in a kitchen.
Even the clocks half-yawn the hours
And the farmers make half-answers”.*

(C. Sandburg, “Village in Late Summer”)

У шістьох рядках вірша автор описує тяжке життя сільських мешканців, коли наприкінці літа після важкої праці в полі вони вже ледве можуть співати чи цілувати своїх коханих, у їхніх очах майже немає бажання, а ноги ледве можна примусити танцювати. І навіть годинник на стіні відраховує час, позіхаючи. Авторські неологізми *half-willing*, *half-singing*, *half-dreaming*, *half-dancing*, *half-yawn*, *half-answers* слугують засобами вираження імпліцитних смислів ліричного я.

Треба відзначити, що в ідіодискурсах Р. Фроста й К. Сендберга поряд із використанням загальнономовних та індивідуально-авторських метафоричних і метонімічних епітетів і порівнянь поширеними експліцитними засобами вираження ліричного я та його імпліцитних смислів на лексико-граматичному рівні виступають також метафори, метонімії та синекдохи:

*“Some say the world will end in fire,
Some say in ice.
From what I’ve tasted of desire
I hold with those who favor fire.*

*But if it had to perish twice,
I think I know enough of hate
To say that for destruction ice
Is also great
And would suffice”.*

(R. Frost, “Fire and Ice”)

У цьому вірші Р. Фроста ліричне я автора, крім експліцитних засобів (*I’ve tasted, I hold, I think, I know*), передається також імпліцитно через метафоричність вогню й льоду як можливої загибелі світу, яку автор бачить у спроможності людини безмежно, нестримно жадати (*some say the world will end in fire*) або ненавидіти (*some say [the world will end] in ice*). Р. Фрост асоціює лід із ненавистю й доходить висновку, що це почуття є не менш руйнівним, ніж сліпе бажання або пристрасть – вогонь. Пояснюючи свою прихильність до «прибичників вогню» тим, що герой на власній шкірі відчув паління жадання, неприборканої пристрасті, Р. Фрост уживає ще одну метафору “*From what I’ve tasted of desire*”. Крім метафоричного вживання лексичних одиниць, ліричне я в цьому творі також імпліцитно виражене двома антитезами: *fire – ice, desire – hate*, які свідчать про наявність двох протилежних точок зору, кожна з яких має право на існування. Ось чому поет так і не доходить остаточного висновку про причину загибелі світобудови.

До речі, схожу комбінацію засобів вираження ліричного я – експліцитне вираження за допомогою особових і присвійних займенників та імпліцитне вираження через використання метафор і антитез – знаходимо також у вірші Р. Фроста “*Come in*”, у якому автор протиставляє поняття “*light*” і “*dark*”, “*inside*” і “*outside*” як споконвічну боротьбу добра зі злом, внутрішнього спокою людини із жорстокими проявами навколишньої реальності.

*“As I came to the edge of the woods,
Thrush music – hark!
Now if it was dusk outside,
Inside it was dark.
Too dark in the woods for a bird
By sleight of wing
To better its perch for the night,
Though it still could sing.
The last of the light of the sun
That had died in the west
Still lived for one song more
In a thrush’s breast.
Far in the pillared dark
Thrush music went –
Almost like a call to come in
To the dark and lament.*

*But no, I was out for stars;
I would not come in.
I meant not even if asked;
And I hadn't been”.*

(R. Frost, “Come In”)

Окрім вищезазначених антитез, Р. Фрост використовує низку метафор як засоби вираження ліричного я у вірші: пісню дрозда автор порівнює з музикою, яка постійно ллється, іде з темного лісу (*Thrush music went*), останні промені сонця, яке заходить за обрій на заході, за словами Фроста, помирають (*The last of the light of the sun had died in the west*), майстерність польоту птаха в лісі автор описує як вправність крила (*sleight of wing*) за аналогією із відомою ідіомою *sleight of hand* – спритність рук, суцільна темрява в лісі починає на стовпах-деревах (*pillared dark*), останній промінь сонця живе задля ще однієї пісні дрозда (*Still lived for one song more*), проте автор не бажає залишатися в темному лісі й прямує до зірок, до іншого джерела світла (*I was out for stars*).

У вірші “Clinton South of Polk” ліричний герой висловлює свої враження від того, як звучить італійська мова для людини, яка її не розуміє.

“I wander down on Clinton street south of Polk

And listen to the voices of Italian children quarreling.

It is a cataract of coloratura

And I could sleep to their musical threats and accusations”.

(C. Sandburg, “Clinton South of Polk”)

Мовлення італійських дітлахів, які сперечаються на вулиці, автор порівнює з приємною серцю мелодією, із потоком, фонтаном, водоспадом колоратури (технічно важкими пасажами у співі), під яку він готовий засинати, розуміючи при цьому, що це мовлення може містити погрози та взаємні обвинувачення.

Вірш К. Сендберга “Threes” побудований на використанні низки метафор, метонімії і синекдох, які є основними засобами вираження художнього образу ліричного я:

*“I was a boy when I heard three red words
a thousand Frenchmen died in the streets
for: Liberty, Equality, Fraternity – I asked
why men die for words.*

*I was older; men with mustaches, sideburns,
lilacs, told me the high golden words are:*

*Mother, Home, and Heaven – other older
men with*

*face decorations said: God, Duty, Immortality
– they sang these threes slow from deep lungs.*

*Years ticked off their say-so on the great
clocks*

*of doom and damnation, soup, and nuts:
meteors flashed*

*their say-so: and out of great Russia came
three*

*dusky syllables workmen took guns and went
out to die*

for: Bread, Peace, Land.

*And I met a marine of the U.S.A., a leatherneck
with a girl on his knee for a memory in ports
circling the earth and he said:*

*Tell me how to say three things and I always
get by – gimme a plate of ham and eggs – how
much – and – do you love me, kid?”*

(C. Sandburg, “Threes”)

Ліричний герой розповідає, що з дитинства він цікавився питанням, задля чого живуть люди, заради чого вони готові йти на смерть. Ще малим він почув три слова – свобода, рівність і братерство – національний девіз Французької Республіки, який з'явився в часи Великої французької революції. Зрозуміло, що в цьому контексті слова *Liberty, Equality, Fraternity* використано в метонімічному значенні, адже під свободою мається на увазі низка політичних і громадянських прав, рівність передбачає однакову відповідальність усіх громадян республіки, а братерство – доброзичливі стосунки між громадянами, в основі яких лежить християнське уявлення про любов, милосердя та взаєморозуміння. Заради цих слів загинули тисячі французів (*a thousand Frenchmen died*); це є ще одним прикладом метонімічного використання, оскільки, по-перше, люди гинули не задля цих слів, а заради принципів, які ці слова позначали, а по-друге, за різними оцінками в роки цієї революції у Франції загинуло від 600 до 800 тисяч осіб, а отже, слово *thousand* виступає в ролі синекдохі та гіперболи.

Із часом інші мудрі люди (*men with mustaches, sideburns, lilacs* – у значенні «чоловіки із багатим життєвим досвідом, не юнаки») називали інші поняття, заради яких вони жили й готові були померти: матір, дім, рай або Бог, обов'язок і безсмертя (*Mother, Home, and Heaven; God, Duty, Immortality*). Нарешті з початком Жовтневої революції в Росії з'явилися інші ідеали, заради яких люди готові були покласти свої життя (*Bread, Peace, Land*). Немає необхідності доводити, що такі лексичні одиниці в цьому вірші автор використовує в метонімічному, точніше синекдохічному, значенні.

Ще один приклад метонімії пов'язаний з уживанням слова *leatherneck* (шкіряний загривок), яким у вірші позначено морського піхотинця. Цей жаргонізм виступає синонімом слова *marine* за ознакою, яка відбиває елемент форми морських піхотинців 1775–1875 рр., – шкіряними комірцями.

Окрім низки метонімії і синекдох, К. Сендберг у вірші використовує декілька метафор: три головних слова в житті людини автор називає високими золотими словами (*high golden words*) і сумними складами (*dusky syllables*), роки, що минають, у вірші цокають на великому годиннику життя (*Years ticked off their say-so on the great clocks*), переміщення морського піхотинця з порту до порту автор порівнює з навколосвітньою подорожжю (*circling the earth*).

Глибинний смисл цього вірша полягає в тому, що автор почувається дуже розчарованим від того, що він спостерігає «еволюцію», а точніше сказати, деградацію життєвих принципів, за якими живуть його більш молоді сучасники: якщо протягом століть люди жили й готові були битися й помирати заради своєї свободи, своїх сімей, своєї віри, заради миру в усьому світі, то зараз їхні принципи стали приземленими та меркантильними, пов'язаними з необхідністю постійно смачно поїсти (*ham and eggs*), мати матеріальний достаток (*how much*) і отримувати задоволення від випадкових сексуальних стосунків – на колінах у морського піхотинця, який зайшов до бару, сидить дівчинка, з якою він щойно познайомився (*do you love me, kid*).

Безумовно, завдяки метафорам, метоніміям і синекдохам у цьому вірші імпліцитно виражені особливості авторської художньої свідомості, які розкриваються через реконструкцію концептуальних метафор, які лежать у підґрунті цих образних засобів. Ще одним лексико-семантичним стилістичним засобом вираження ліричного я в ідіодискурсах Р. Фроста і К. Сендберга виступають алегорії, наприклад, у вірші “What Fifty Said”.

У другому й третьому рядках першої строфи буквально йдеться про те, що герой вийшов із вогню, щоб охолонути та прийняти «певну форму» (*I gave up fire for form*), страждаючи, немов метал, який відливається (*I suffered like a metal being cast*). Образний (алегоричний, не буквальный) смисл рядків впливає з них самих, поданий прямо, безпосередньо: герой залишає домашнє вогнище і йде у світ формувати

свій характер, учитися, «відливати» себе (не без мук) як особистість.

Не менш уживаним, аніж попередньо розглянуті, мовностилістичним засобом вираження ліричного я в ідіодискурсах Р. Фроста й К. Сендберга є лексичні повтори. Так, у вірші К. Сендберга “The Liars”, який складається з 39 рядків, автор повторює головну лексичну одиницю – слово *liar* – 14 разів. До інших лексичних повторів автор вдається, використовуючи такі лексеми: дієслово *lie* та похідні від нього форми – 7 разів, дієслова на позначення актів мовлення (*tell, say, talk, call, etc.*) – 7 разів, дієслово *let* – 6 разів, іменники *nations* і *people* – 6 разів.

Таке надмірне навмисне використання різних лексичних повторів створює образ автора, який засуджує брехунів-політиків, котрі вводять в оману своїх співгромадян і мільйони людей в усьому світі й завдяки зусиллям яких у світі знову й знову починаються війни, що забирають і калічать життя сотень тисяч мирних мешканців нашої планети.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, проведений лексико-граматичний аналіз мовностилістичних засобів вираження ліричного я довів, що цей художній образ в ідіодискурсах Р. Фроста й К. Сендберга реалізується за допомогою різноманітних мовно-мовленневих одиниць і може бути виражений експліцитно й імпліцитно. Основними мовностилістичними засобами вираження ліричного я та його імпліцитних смислів у досліджуваних ідіодискурсах є особові та присвійні займенники першої та третьої особи однини, особові та присвійні займенники першої та третьої особи множини, особові та присвійні займенники другої особи, зворотні, вказівні, неозначені та заперечні займенники, мовні та контекстуальні синоніми й антоніми, архаїзми, діалектизми, жаргонізми, авторські оканалізми та прозаїзми, метафоричні й метонімічні загальномовні й індивідуально-авторські епітети, епітети у функції внутрішнього або прихованого порівняння, звичайні порівняння, метафори, метонімії та синекдохі, алегорії, лексичні повтори тощо.

Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в проведенні аналізу мовностилістичних засобів вираження ліричного я на лексико-граматичному рівні поетичного тексту в ідіодискурсах поетів, які належать до різних художньо-історичних епох і різних лінгвокультур.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бабич В. Ліричне я в ідіодискурсах Р. Фроста і К. Сендберга : лінгвокогнітивний і комунікативно-прагматичний аспекти : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / В. Бабич. – Херсон, 2017. – 217 с.
2. Белехова Л. Образний простір американської поезії : лінгвокогнітивний аспект : дис. ... д-ра філол. наук : спец. 10.02.04 / Л. Белехова. – К., 2002. – 461 с.
3. Болотнова Н. Изучение идиостиля в современной коммуникативной стилистике художественного текста / Н. Болотнова // Материалы II Международного конгресса русистов-исследователей «Русский язык : исторические судьбы и современность». – МГУ, 2004. – С. 7–15.
4. Воробйова О. Когнітивна поетика : здобутки і перспективи / О. Воробйова // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2004. – № 635. – С. 18–22.
5. Димитренко Л. Когнітивні та лінгвостилістичні особливості поетичного образу (на матеріалі американської поезії ХХ ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук / Л. Димитренко. – Одеса, 2000. – 19 с.
6. Заболотська О. Імперативні синтаксичні конструкції в англomовному поетичному дискурсі : когнітивно-прагматичний аспект : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 / О. Заболотська. – Херсон, 2012. – 240 с.
7. Маріна О. Парадоксальність у сучасному англomовному поетичному дискурсі : когнітивно-семіотичний вимір : дис. ... д-ра філол. наук : спец. 10.02.04 / О. Маріна. – К., 2016. – 434 с.
8. Петренко Н. Авторське «я» у поетичному тексті : лінгвістичний аспект / Н. Петренко // Мова і культура. – Вип. 13. – Т. VI (142). – К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. – С. 95–100.
9. Turner M. Conceptual Integration and Formal Expression / M. Turner, G. Fauconnier // Journal of Metaphor and Symbolic Activity. – 1995. – Vol. 10. – № 3. – P. 86–112.